

Nečapy opět Tučapy?

16. března 2012 - Mít čápa „na komíně“ přináší štěstí a také skvělou společnost jednoho z našich nejkrásnějších ptáků. Vznešení dlouhonozí štíhlí ptáci si příkladnou rodičovskou péčí, majestátním pohybem na tenkých nohou, elegantním zbarvením a celkovou krásou stále získávají obdiv a sympatie mnoha lidí. Na území České republiky je čáp bílý jedním z nejpoblíbenějších a nejsledovanějších ptáků. Je to dáno tím, že je to pták atraktivní a také tím, že vyhledává svá hnízdiště často v bezprostřední blízkosti člověka. Podílí se na tom i dávná pověra o tom, že děti nosí čáp. A právě děti je v Tučapech třeba jako soli. Je páteční ráno a pod komínem bývalého lihovaru začíná akce „**Návrat čápů do Tučap**“. Na začátku byl nápad, jak znovu navrátit do obce poutníka z dalekých afrických krajin, který má s historií, ale i heraldikou obce tolik společného. Vždyť i obecnímu znaku a praporu vévodí tento černobílý dlouhonohý krasavec s dlouhým červeným zobákem. Čápi prostě do Tučap odedávna patřili a opět patřit budou. Nostalgicky vzpomínám na doby nedávno minulé, kdy čápí dorost sedával v části obce Hajka na střeše rodinného domku Svatoňů. Obyvatelé obce určitě nezapomněli na chvíle, kdy obrátili svůj zrak k obloze a spatřili čápí siluety, jak bez sebemenšího mávnutí dokonale využívali stoupající teplé vzdušné proudy a „šetřili“ si tak svá křídla. Klapot zobáků byl v době čápích námluv slyšitelný v širokém okolí a byl to jediný zvuk, který můžeme od čápů vůbec slyšet, protože jsou jinak němí. Pak náhle čápi z Tučap zmizeli. Lihovarský komín osiřel a náves oněměla. Proč se to stalo? O příčinách můžeme jen spekulovat. Byl to v dobré víře provedený neodborný zásah do jejich původního hnízda, které obývalo několik generací čápů? Byl na vině blesk, nebo se jim prostě přestalo v Tučapech líbit?

Laskavý čtenář mi promine toto malé odbočení do minulosti. Nostalgie už bylo dost. Vracím se opět na začátek svého článku. To páteční ráno jsme všichni s netrpělivostí očekávali příjezd vysokozdvizné plošiny. Plošina je na místě pod komínem a my se za postupného kymáčení pomalu zdvíháme ze země a míříme ke koruně komína. Smutný je pohled do „čápího hnízda“, vlastně na to co z něj zůstalo. Nedivím se čápům, že o toto, jinak pro ně jistě atraktivní místo, ani zobákem nezavadili. Proto na řadu přichází motyka a hrubá síla. Za chvíli je nános „čehosi“ na zemi a koruna komínu je čistá. Mezitím dole náš podpůrný tým připravuje umělou hnízdní podložku. Vrbové proutí vplétají mezi ocelové dráty a za chvíli se ocelové kolo mění v úhledné hnízdo. Ještě vystlat hnízdo mechem a ta lehčí část je

hotova. Nyní následuje přesun kola na komín. Trochu nám ztěžklo a manipulace s ním v té výšce není opravdu jednoduchá. Musím se přiznat, že ačkoliv mám za sebou „pobyt“ na temelínských chladicích věžích tak mi chvílemi tají dech. Zvláště při provlékání vypleteného kola tyčí hromosvodu máme ve dvou opravdu co dělat. To březové proutí zkrátka nepovolí a nepovolí. Milan Honsa (majitel vysokozdvizné plošiny) pomalu a velmi opatrně ovládací pákou snižuje výšku plošiny. Tyč hromosvodu pomalu projíždí březovým výpletem kola, které dosedá na hranu komína. A je to!! Hnízdo a vršek komína ještě postříkám vápnem, aby iluze úspěšně vyvedených mláďat byla dokonalá. Instalace umělých podložek je poměrně vděčná ochranná práce, není však úplně snadná. Je třeba umět čápům „kápnout do noty“. Čápi, i když jim připravíte sebelepší podmínky, obsazují nová místa neradi a úspěch není opravdu předem zaručen – šance, že se vám je podaří přilákat, je zhruba nějakých 10 - 15%. A pak nezbyvá než čekat, zda čápi nové hnízdo objeví, zda se jim zalíbí a zahrnízí v něm. Jak

jsem již napsal na začátku svého čapího povídání tak tím spouštěcím impulsem byl nápad. Nápad jak se pokusit navrátit chráněného živočicha zpět do míst, která kdysi obýval a vyváděl zde své potomstvo. Nápad však mnohdy nestačí. Je třeba pro něj nalézt podporu a zájem. Dovolte mi, abych touto cestou poděkoval starostovi obce Tučapy, našemu podpůrnému týmu (Jitce Toupalové, Jirkovi Sedláčkovi a Milanovi Petru ml.), Milanovi Honsovi (majiteli vysokozdvížné plošiny) a Josefu Šafářovi z Neplachova (dárce umělé hnízdní podložky).

P.S.

K zimní přírodě u nás patří i prázdná čapí hnízda. Díky pomoci a zájmu lidí o tyto nádherné ptáky se ale můžeme těšit, že se do nich na jaře čápi znovu nastěhují.

Autor článku a foto: Petr Jilemnický